



About Yashar Kemal's novel "Inja Mamad" and its translations into world languages

Dilfuza SHODMONOVA¹

Tashkent State University of Oriental Studies

ARTICLE INFO

Article history:

Received July 2024

Received in revised form

10 August 2024

Accepted 25 August 2024

Available online

25 September 2024

Keywords:

translation,
world literature,
literary excellence,
bestseller,
fiction.

ABSTRACT

This article explores the creative richness of the renowned Turkish writer Yaşar Kemal, focusing on his novel *İnce Memed*, which brought him international recognition. It discusses the translations of the novel into various world languages, the translators involved, and the different editions published. Additionally, the article provides valuable insights for young professionals and researchers into the global study of Yaşar Kemal's work and the accomplishments of its translations.

2181-3701/© 2024 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-3701-vol2-iss3/S-pp212-218>

This is an open-access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Yashar Kamolning "Inja Mamad" romani va uning dunyo tillariga tarjimalari haqida

Kalit so'zlar:

tarjima,
jahon adabiyoti,
adabiy mahorat,
bestseller,
badiiy asar.

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada taniqli turk yozuvchisi Yashar Kamol ijodining boyligi haqida so'z yuritilib, adibni jahon adabiyotiga tanitgan "Inja Mamad" romani va uni dunyo tillariga tarjimalari qilinishi, asar tarjimonlari, nashrlari hususida ma'lumotlar beriladi. Ushbu maqola yosh mutaxassislariga, izlanuvchilarga Yashar Kamol ijodining dunyo miqyosida o'rganilishi, tarjimalarining erishgan yutuqlari haqida ma'lumotlar beradi.

¹ Basic Doctoral Student, Department of Translation Studies and International Journalism, Tashkent State University of Oriental Studies.

О романе Яшара Кемаля «Инжа Мамад» и его переводе на мировые языки

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

перевод,
мировая литература,
литературное мастерство,
бестселлер,
художественная
литература.

В статье рассматривается богатство творчества известного турецкого писателя Яшара Кемаля, включая его роман «Инжа Мамад», который открыл писателя мировой литературе. Также освещаются переводы этого произведения на разные языки, работа переводчиков и публикации. Молодым специалистам и исследователям предлагается информация о международном изучении творчества Яшара Кемаля и значении его переводов.

Özet. Bu makalede, ünlü Türk yazarı Yaşar Kemal'in yaratıcılık zenginliğinden, yazarı dünya edebiyatına tanıtan "İnce Memed" adlı romanından, eserin dünya dillerine çevirileri, mütercimleri ve yayınlarından bahsedilmektedir. Bu makale, genç profesyonellere ve araştırmacılara, Yaşar Kemal'in eserlerinin dünya çapındaki çalışmaları ve çevirilerinin başarıları hakkında bilgi vermektedir.

Anahtar kelimeler ve ifadeler. Çeviri, dünya edebiyatı, edebi mükemmellik, çok satanlar, kurgu.

Ma'lumki har qanday tarjima muayyan darajada ijodiy ish hisoblanadi. Badiiy asarlar tarjimasi esa alohida yondashuvni talab etishi, mahorat va san'atkorlikni taqozo qilishi jihatidan san'at iqlimidir. Bu masalani o'zbek olimi G'. Salomov shunday asoslaydi: "Tarjima jarayoning mohiyatini asl nusxada aks etgan shakl bilan mazmuning birligini, yaxlitligini saqlash uchun bo'lak tildan muqobil vositalar qidirib topishdan iborat. Bundan tashqari, asl nusxa mazmunini boshqa tilda berishning mavjud bir nechta imkoniyatlari orasida eng muqobil va muvofiq variantini tanlash ham adekvat tarjimaning asosiy talablaridan biri hisoblanadi. Ana shu muqobil til vositalarini qidirib topish va muvofiq variant tanlash ijodiy xarakterga ega bo'lib, tarjima qiluvchi kishi, ya'ni tarjimondan ongli mehnatni talab etadi. Tilning ifodaviyligi bilan chambarchas bog'liq bo'lgan ijtimoiy-siyosiy adabiyotlar tarjimasida ham muayyan badiiy-ijodiy masalalarini yechishga to'g'ri keladi. Bu tarjimadan adabiy mahoratni talab qildi. Bunday tarjima san'at jumlasiga kiradi" [1,21].

Haqiqiy so'z ustasi, o'z ijodini Onado'lu xalq og'zaki ijodi namunalari bilan omixta asarlar yozish bilan boshlagan Yashar Kamol turk tilining badiiy ifoda qudrati, nafosati, xalq og'zaki ijodining yagona qahramoni bo'lgan turk xalqining boy madaniyatidan ilhomlanadi. Yevropada Yashar Kamolning ushbu asarlaridan Shahrizoda hikoyalari, Tolstoy romanlari kabi keng miqyosli, Dikkens romanlari kabi jonli ekani, kitobning go'zallikka boy nazm uslubi, afsona tuyg'usiga tayanishi ta'kidlanadi [2,5]. Adibning "Inja Mamad", "Tayanch ustuni", "Osmon olis, yer qattiq", "Og'chasoz og'alari", "Ilonni o'ldirsalar", "Tunuka" "Og'ritog'i nolasi", "Temirchilar bozori" singari asarlarida jahon adabiyotida ilgari surilgan insonparvarlik g'oyalari ulug'lanadi, Sharq va G'arb adabiyotiga xos ilg'or jihatlar yorqin aks ettiriladi.

Taniqli turk yozuvchisi Yashar Kamolni dunyo adabiyotiga tanitgan asari bu "Inja Mamad" romanidir. Ushbu roman birinchi marta 1953- va 1954-yillarda "Respublika" gazetasida nashr etilgan. Keyinchalik Yashar Kamol romanning davomi sifatida yana uchta roman yozdi. Asar hozirgi shaklini olishi uchun jami 32 yil sarflangan.

Yashar Kamolning birinchi romani “Inja Mamad” ni yozilish va dunyo tillariga tarjima qilinishi tarixini yozuvchining o‘zi quyidagicha izohlaydi:

“Men 1946–47-yillarda romanlar yozishni sinab ko‘ra boshladim. Ular orasida Inja Mamad ham bor edi. Men yozishni boshladim. Yillar davomida o‘yladim, xayolan romanni yoddan bilardim. O‘sha yili juda qattiq qish bo‘lgandi va qo‘limda qo‘lqop bilan “Inja Mamad” ni uch oyda yozib tugatdim va 1956-yilda nashr etildi. “Eng yaxshi roman” mukofotini oldi. 1957-yilda Sovet Ittifoqi va Bolgariyada nashr etildi. Uning nashr etilishini Nozim Hikmat ta‘minladi. 1961-yilda Angliyada nashr etilgan “Inja Mamad” uzoq vaqt davomida eng ko‘p sotilgan kitoblar ro‘yxatida birinchi o‘rinni egalladi. Keyinchalik Skandinaviyada, undan keyin Fransiyada, keyin Amerikada mashhurlikka -erishdi” [3,70-71].

“Inja Mamad” – 40 dan ortiq dunyo tillarga tarjima qilingan “Inja Mamad” ning qayg‘uli va dramatik hikoyasi ko‘plab o‘quvchilarning qalbini zabt etishga muvaffaq bo‘ldi va jahon adabiyoti durdonalari ro‘yxatiga o‘rin egalladi [3,12]. Dastlab nashr etilgandayoq barchaning e‘tiborini tortgan ushbu roman bugungi kunda ham eng ko‘p sotilganlar kitoblardan biridir. “Inja Mamad” romani jami 4 jildidan iborat va unda jumhuriyat davrining ilk yillarida sodir bo‘lgan voqealar, roman qahramoning qishloq xo‘jayini tomonidan ko‘rgan ta‘qiblari orqali qishloq odamlarining umumiy ahvoli tasvirlangan [3,8]. Roman “Turk adabiyotining 100 ta eng yaxshi romani” ro‘yxatida 1-o‘rinni egallagan. Ushbu turkumning birinchi jildi 1955 yilda, Yashar Kamol yozuvchilik faoliyatini boshlagan paytda nashr etilgan hamda katta shuhrat keltirgan. U butun umri davomida guvohi bo‘lgan voqealarni bu asarda yoritib bergan. Ushbu romandagi hodisalar yozuvchi o‘z ko‘zi bilan ko‘rgan voqealardir. Bu asar sayohatnoma janri ham qo‘llangan birinchi nasriy asardir. Shu paytgacha doston, roman qahramonlari avval og‘zaki usulda aytilib, keyinchalik qog‘ozga tushirilgan. “Inja Mamad” esa ilk bor nasrdan og‘aki nutqqa ko‘chgan qahramondir.

Yashar Kamol o‘zi yashagan ijtimoiy tuzumni inkor etmaydi, qoralamaydi. Lekin u ayrim amaldorlar, mulkdorlar fe‘l-atvorida, hayot tarzida ko‘zga tashlanadigan adolatsizlik, zo‘ravonlik, manfaatparastlik singari g‘ayriinsoniy illatlarni fosh etish orqali o‘zining oddiy kishilar tarafdori ekanini bildiradi. Adib asarlarida boylik orttirishga mukkasidan ketgan, birovlariga nohaq zulm o‘tkazadiganlar bilan bechorahol, kambag‘al odamlar o‘rtasidagi murosasiz kurashni ko‘rsatish asosiy o‘rin tutadi. Yashar Kamol asarlarining o‘ziga xos xususiyatlaridan yana biri shuki, ularda qaroqchilar, ularning kechmish-kechirmishlari haqida so‘z yuritiladi.

“Inja Mamad” nafaqat Turkiyada, balki xalqaro miqyosda ham shuhrat qozongan. 1957-yilda bolgar tiliga tarjima qilingan roman, ikki yil o‘tib 1959-yilda rus tiliga Nozim Hikmat tomonidan tarjima qilingan. Lekin romanning bizgacha yetib kelgan ruscha tarjimasi tarjimonlari G. Aleksandrov va M. Kerimovlar ekanligini ko‘rishimiz mumkin. Tadqiqot davomida olingan ko‘plab ma‘lumotlar romanning ilk tarjimoni Nozim Hikmat ekanligini ko‘rsatadi. Yuqorida ko‘rib chiqilganida ham yozuvchining o‘zi ushbu tarjimada, nashrda Nozim Hikmatning o‘rnini alohida ta‘kidlab o‘tgan. “Yashar Kamolning “Inja Mamad” asari ruschaga Nozim Hikmat tomonidan tarjima qilingan. Dastlab bolgar tiliga tarjima qilingan asarni, Nozim Hikmat ruschaga tarjima qilishni boshlagan. Nozim Hikmat Yashar Kamol bilan ikki marotaba uchrashgan va bu uchrashuv u uchun juda hayajonli bo‘lganini o‘z tarjimai holidi ham yozib o‘tgan. Keyinchalik romanni G. Aleksandrov va M. Kerimovlar qayta tarjima qilishgani, nashr ettirishgani sababli go‘yoki romanning ilk

rus tarjimonlari ham ular deb nom qoldirishgan” [5,12], – deb yozasi adabiyotshunos Metin Jelal o’zining “Nozim Hikmatning “Inja Mamad” tarjimasi nomli maqolasida.

Keyinchalik 1961-yilda Eduard Roditi va Thilda Kemal uni ingliz tiliga, Guzin Dino esa fransuz tiliga tarjima qilgan. “Inja Mamad” Angliya, AQSh, Fransiya va Italiyada nashr ettirilgan. 1957-yilda “Inja Mamad” romani Sovet Ittifoqi va Bolgariyada Nozim Hikmat ko’magida nashr etiladi. 1961-yilda Angliyada nashr etilgan roman uzoq vaqt davomida “bestseller”lar ro’yxatida birinchi o’rinni egallagan. Juda ko’plab Yevropa davlatlarida ham tarjima qilinib, qayta qayta nashr qilinganligi, asarning shuxrat qozonganligini bildiradi.

Adibning romanlari va bir hikoyalari to’plami fors tiliga tarjima qilingan. Semin Bahcheban tomonidan 1974-yilda tarjima qilingan “Inja Mamad” romani Yashar Kamolning fors tiliga tarjima qilingan birinchi romanidir. “Inja Mamad” bilan birga yozuvchining jami o’n beshta romani fors tiliga tarjima qilingan. Yashar Kamolning turk tilida nashr etilgan qirq to’rtta asari ichida eng ko’p tarjima qilingani “Inja Mamad” romanidir. Romanning ikkinchi va uchinchi jildlari 1987- va 1989-yillarda Irech Nobahat tomonidan tayyorlangan va “Nashr-i Ney” nashriyoti tomonidan nashr etilgan. Keyinchalik asarning birinchi va ikkinchi jildlari 2003-yilda Husrav Mehrzod tomonidan qayta tarjima qilinib, “Semir” nashriyotida bir jild holida nashr etilgan. Turli tarjimonlar va turli nashriyotlar tomonidan jami to’qqiz marta nashr etilgan.

“Inja Mamad” romanining 1-jildini o’zbek tiliga 1968-yilda Miad Hakimov tarjima qilgan. Bu ham o’zbek kitobxonlarida orasida tez orada mashhurlikka erishdi. “Bu yerda roman mazmunini aytib berishga hojat yo’q. Lekin shu narsani alohida ta’kidlab o’tish zarurdirki, voqea uchun avtor oddiy bir qishloqni tanlagan... Muallifning asosiy xizmati shundaki, u qishloqda mavjud tartib-qoidalarga, zolimlarga qarshi norozilik kayfiyati qanday o’sib borishini, kechagina qo’ydek yuvosh bo’lib yurgan dehqonlar, zulmga, qashshoqlik va nochorlik uqubatlariga chidolmay, nohaqlikka qarshi qanday bosh ko’tarishini zo’r badiiy kuch bilan ko’rsatib bergan”, – deb yozadi tarjimon asar yakunida. Roman nasrda yozilgan bo’lsa-da, nazm kabi yengil o’qilishi, voqealar rivojining o’tkirligi, tasvirdagi bo’yoqlarning quyuqligi, ijobiy qahramonlar portretini chizishdagi shoirona mayinlik ham uning yutug’idir. Asarning o’zbek tiliga qilingan tarjimasi ravon o’qilishi, garchi asliyatda mavjud bo’lmasa-da, badiiy bo’yoqlarning naqadar ko’p qo’llanganligi bilan kitobxonni o’ziga tortadi. Yashar Kamol asliyatda frazeologik birliklardan keng ko’lamda foydalanmagan, faqat zarur o’rinlarda ibora va tasviriy ifodalarni qo’llagan. Tarjimada esa badiiylik o’ziga tortuvchi xislatlaridan biri bo’la olgan.

“Inja Mamad” romani ko’p jihatdan realistik romandir. Muallif – hikoyachi, asarda o’z boshidan kechirganlarini yozganligini juda ko’p ta’kidlab o’tgan.

Yashar Kamol roman va qissalarida ham ezgulik, halollik, inson qadr-qimmati qadrlanadi. Ayni chog’da ularda yovuzlik, shafqatsizlik, zo’ravonlik qoralanadi. Yozuvchi gumanist ijodkor sifatida kamsitilgan, xo’rlangan, ezilganlarni yoqlab chiqdi, insonning insonga zulm qilishi eng katta jinoyat, kechirilmas gunoh ekanligini ochiq-oshkora ta’kidladi. Ana shunday insonparvarlik g’oyalari adib asarlarining jahon miqyosida keng shuhrat qozonishiga sabab bo’lgan.

Bu ijodkor o’z qahramonlari ichki va tashqi dunyosini ta’sirchan, ishonarli ko’rsatishi uchun, avvalo, hayot hodisalarini aniq bilishi, ularni chuqur his qilishi lozimligining yana bir isboti bo’la oladi. Yashar Kamol badiiy g’oyani aniq ifodalash uchun asarlari syujetini pishiq, puxta qurishga intiladi, voqealarni bir-biri bilan uzviy bog’lashga

harakat qiladi. Shu tarzda syujet tarkibiga kiruvchi barcha unsurlar o'rtasida mantiqiy uyg'unlik yaratadi.

Turk adabiyotshunosi Fathi Najining fikricha, Yashar Kamol turli toifadagi qahramonlarning hayot tarzi, maqsad, intilishlarini ta'sirchan, ishonarli tasvirlashi, asarlari syujeti dramatik to'qnashuvlarga boyligi bilan boshqa turk adiblaridan ajralib turadi. Bu kabi ilmiy e'tiroflar Yashar Kamol asarlari syujeti hayotning o'zidan olingan tayyor voqealar ko'chirmasi emasligi, ular adib o'y-xayoli, tafakkuri mahsuli, ijodiy izlanishlari samarasi ekanligini bildiradi. Yashar Kamol syujetni tayyor "ko'priklar" asosida yaratmaydi. U voqelikni chuqur ijodiy ishlash asosida qiziqarli badiiy syujet vujudga keltiradi.

Tarjimon qaysi tarixiy davrga xos asarni tarjima qilayotgan bo'lsa, o'sha davr tarixi, madaniyati, mavjud ijtimoiy sharoit, voqea-hodisalarning aniq nomini yaxshi bilishi, buning uchun esa yuksak ilmiy saviyaga ega bo'lishi lozim. Bunda so'zning ma'nosi, gap mazmunini teran anglash, muallif uslubiga xos nozik jihatlar, obrazlilikni tarjimada bera olish qobiliyati ijodkor uchun birlamchi ahamiyat kasb etadi [6,141].

Yashar Kamol asarlari tasvirning juda keng ko'lamda, yuksak iste'dod bilan yoritilganligi jihatidan boshqa asarlardan ajralib turadi. Tabiat tasvirlari, voqealar izchilligi, ularning barchasiga yozuvchi o'zi guvohi bo'lganligi sababli roman tillardan tillarga o'tib keng ommaga yoyilib ulgurdi.

Dengiz va tog'lar turk adiblari, jumladan, Yashar Kamol asarlarida peyzajning asosiy ob'ekti sifatida keladi. Ularning qahramonlari dengiz va tog'lar bilan tutashib ketgan zaminda yashaydi. Yashar Kamol asarlarida dengiz va tog'lar manzarasi muhim o'rin tutishi, avvalo, turk zamining o'ziga xos tabiatidan kelib chiqqan. "Inja Mamad" romani boshlanishi ham peyzaj tasviri bilan boshlangan. Quyida asarning boshlanishini asliyat va uning rus va o'zbek tillaridagi tarjimasi misolida qiyoslaymiz:

"Toros dağlarının etekleri ta Akdenizden başlar. Kıyıları döven ak köpüklerden sonra doruklara doğru yavaş yavaş yükselir. Akdenizin üstünde daima, top top ak bulutlar salınır. Kıyılar dümdüz, cilalanmış gibi düz killi topraklardır. Killi toprak et gibidir. Bu kıyılar saatlerce içe kadar deniz kokar, tuz kokar. Tuz keskindir. Düz, killi, sürülmüş topraklardan sonra Çukurovanın bükleri başlar. Örülmüşçesine sık çalılar, kamışlar, böğürtlenler, yaban asmaları, sazlarla kaplı, koyu yeşil, ucu bucağı belirsiz alanlardır bunlar. Karanlık bir ormandan daha yabani, daha karanlık" [7,3].

Yashar Kamol asarlarini o'qiganimizda uning barcha asarlarida tabiat bosh qahramon sifatida ishtirok etishiga guvohi bo'lamiz. Yozuvchi tabiat va kishilar bir-biriga bog'liqligini, ular o'rtasida uzviylik borligini takidlaydi.

"Tavr tog'ining etagi naq O'rtayer dengizidan boshlanadi. Tog' etaklari oppoq ko'piklar mavj urib yotgan sohildan tikkasiga ko'tarilib, cho'qqilar tomon balandlab ketaveradi. Dengiz uzra pag'a-pag'a oq bulut suzib yuradi. Sohil kaftdek tep-tekis, huddi taroshlab qo'yganga o'xshaydi, undan dengiz hidi – sho'rtan tuz hidi anqib turadi. Bu tomonlarining yeri soz, hamma yog'i ekinzor. Chuqurova chakalakzorni buta va qamish bosib ketgan, har qadamda maymunjon, yovvoyi uzum va qo'g'alar uchraydi: ichi shu qadar qorong'uki, hatto qalin o'romondan ham qorong'iroqdor" [8,5]

Tarjimon tasvirni ishonchli berish bilan birga jumlada qo'llanilgan yashirin o'xshatish va jonlantirish kabi nozik badiiy vositalarni to'la ilg'agan holda qayta yaratishga muvaffaq bo'lgan. Asardagi manzaralar huddi mahoratli musavvir tomonidan chizilganday ko'rinadi. Tarjimon ham asliyatdagi bo'yoqdorligini, o'xshatishlarni to'laligicha aks ettira

olgan. Tarjimon tomonidan qo'llangan *"mavj urib yotgan sohildan tikkasiga ko'tarilib, cho'qqilar tomon balandlab ketaveradi"* jumalari o'quvchini tabiatning tirik ekanligi, unda qandaydir sehr mavjudligiga ishontira oladi.

«Склоны Тавра поднимаются от самого Средиземного моря. Берега его, о которые разбивается белая пена, постепенно взбираются вверх. Над морем всегда стоят белые облака. Побережье – ровное-ровное, словно утрамбованная глина. Часами можно идти, удаляясь от берега, и запах моря будет сопутствовать тебе. Пахнет солью. Запах этот резок. За ровными, глинистыми, распаханными землями начинается Чукурова. Это темно-зеленая, бескрайняя равнина, покрытая густым кустарником, камышом, ежевикой, диким виноградом и тростником. Здесь темно; темнее, чем в лесу». [9,4]

Ruscha tarjimada esa, tarjimon badiiy bo'yoqlardan foydalanib o'girgan. Ba'zi o'rinlarda hatto asliyatda mavjud bo'lmagan badiiy o'xshatishlar tarjimada asar ta'sirchanligini oshirgan. Masalan, asliyatdagi *"killi toprak"* birikmasi tuproqning turi sifatida ishlatiladi va ushbu birikma ruscha tarjimada *«утрамбованная глина»*, o'zbekcha tarjimada esa, *"taroshlab qo'yganga o'xshaydi"* juda mos ekvivalent topib tarjima qilingan. Badiiy asar badiiy bo'yoqlari bilan boyigandagina asl maqsadiga erishgan bo'ladi. Shuni inobatga oladigan bo'lsak, tarjimalardagi o'xshatishlar, garchi asliyatda uchramasa ham asar badiyatini oshirishga hizmat qiladi.

Yashar Kamol asarlarining dunyo tillariga tarjima qilinishi turk adabiyotining dunyo xalqlari orasida keng targ'ib qilinishini ta'minlab kelmoqda. Shu nuqtai nazardan, avvalo yuqorida nomlari zikr etilgan ikki yirik asarning o'zbek adabiyoti xazinasining bebaho mulkiga aylanganini e'tirof etgan holda, asarlarning o'zbekcha tarjimalari va ularning milliy o'ziga xosliklari, badiiy xususiyatlarini qayta yaratish masalalari ustida kelajakda jiddiy tarjimashunoslik tadqiqotlari olib borilishi zarurligi, uhbu maqolaning esa bu yo'lda amalga oshirilgan ilk ishlardan hisoblanishini ta'kidlash o'rinli.

Xulosa qilib aytganda, badiiy asarlarni tarjima qilish, nashr etilgan tarjimalarni tekshirish bilan bog'liq muammolarni o'rganish masalalari hanuz dolzarbligicha qolayotganini tan olish zarur. Badiiy nasr yoki nazm matnlarida til nafaqat ma'lumotni yetkazib berish, balki uni badiiy jihatidan qayta yaratish, asarning estetik qimmatini tashuvchi vosita ham hisoblanadi. Bundan tashqari badiiy asar begona madaniyat manbai ham sanaladi. Badiiy tarjima bilan shug'ullanadigan tarjimondan nafaqat xorijiy tilni puxta egallashi, balki shu til tarixini, madaniyatini, xalqaro madaniy aloqalarga oid bilimlarni, psixologiya sohasini, xalqlar va dinlar tarixini bilishi ham talab etiladi. Tildan universal vosita va etnik madaniyat sifatida foydalanish mumkin. Lekin madaniyatni tilga oid birliklarda semantika shaklida ko'rsata olish uchun yuqorida sanalgan sohalarda yuqori bilimga ega bo'lish muhimdir. Shuning uchun xorijiy tilni puxta o'rganishda albatta shu tilni professional o'rganish bilan bir qatorda shu tilning metodikasini, madaniyatini, adabiyotini, mamlakatshunosligini, og'zaki va yozma tarjima nazariyasi va amaliyoti fanlarini ham qo'shib o'rgatishga jiddiy ahamiyat berish kerak. Natijada bo'lajak mutaxassis shu xorijiy tilni chet tilida yozilgan manbalardan qabul qila oladigan va baholaydigan darajaga yetishi, tarixiy va madaniy merosga hurmat va e'tibor bilan yondashishi, ma'lumotlarni ijtimoiy va madaniy nuqtayi nazaridan farqlay olishi, badiiy tarjimini amalga oshirishda mantiqiy ketma-ketliklardan foydalana olishni shakllantirishi, asl matndagi mohiyatni buzmasdan tarjimada to'g'ri ochib bera olishi professional darajaga ko'tariladi. Shunday ekan tarjima maktablarimizni kelajakda

munosib o'rnini topishini ta'minlashimiz uchun tarjimonlarni qo'llab-quvvatlashimiz, ham nazariy, ham amaliy bilimlarni puxta egallashlariga shart-sharoitlarni yaratib berishimiz kerak.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Аминова Л. Турк ёзувчиси Я.Камол асарларида бадий маҳорат масалалари. Автореферат. Т., 2003.
2. Яшар Камол. Севги афсонаси, (Таржима). – Тошкент: Янги аср авлоди, 2021.
3. İnce Memed 60, romanı ise 50 yaşında! Miliyet gazetesi, 15.02.2007". 7 Nisan 2014 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 13 Eylül 2017.
4. Naci, Fethi (1-2 Mayıs 1993). "Yaşar Kemalle Edebiyat ve Politika". Aydınlık. www.yasarkemal.net. 4 Mart 2016 tarihinde kaynağından arşivlendi. Erişim tarihi: 27 Ağustos 2011.
5. Metin Celal / Nazim Hikmet'in İnce Memed çevirisi. Eylül 7 2022. <https://www.edebiyathaber.net/nazim-hikmetin-ince-memed-cevirisi-metin-celal/>
6. Хамидов Х. Ўзбек қисса ва романлари турк тилида. – Тошкент: "EFFECT-D", 2022.
7. Yaşar Kemal. İnce Memed 1 – İstanbul: Yapı Kredi Yayınları, 2020.
8. Yashar Kamol. Inja Mamad 1. – Toshkent: G'afur G'ulom nomidagi badiiy adabiyot nashriyoti, 1968.
9. Тоций Мемед. – Москва: Издательство иностранной литературы, 1959.